जनता अर्बन को-ऑपरेटिव्ह बँक लि.,वाई

मुख्य कार्यालय: २४०८ ब, सोनगिरवाडी, वाई ता. वाई जि. सातारा ४१२८०३

Reg.No.SAT/(WAI)BNK/(0)/126/1997-98 E - mail: str_jan_bank@jucbwai.com

सायबर सुरक्षेसाठी ग्राहकांनी घ्यावयाची काळजी

परिचय

अनेक वेळा ग्राहक नकळत सायबर गुन्हे आणि बँकिंग फसवणुकीचे बळी ठरतात. सावध न राहिल्यामुळे त्यांना आर्थिक नुकसान सहन करावे लागू शकते.

सायबर फसवणूक टाळण्यासाठी प्रत्येक ग्राहकाने सतर्क व जागरूक राहणे आवश्यक आहे. खालील सूचनांचे पालन केल्यास सायबर फसवणुकीपासून स्वतःचे आणि आपल्या पैशांचे संरक्षण करण्यास मदत होईल.

ATM वापराबाबत घ्यावयाची दक्षता

- बँकेतून ATM कार्ड मिळाल्यानंतर लगेच पहिला PIN बदलून नवीन PIN सेट करा.
- ATM कार्डचा PIN कुठेही लिहून ठेवू नका.
- हॉटेल, दुकान किंवा इतर ठिकाणी ATM कार्ड दुसऱ्या व्यक्तीकडे देऊ नका. आपल्या समोरच कार्ड स्वाइप करण्यास सांगा.
- मोबाईल क्रमांक, जन्मवर्ष, वाहन क्रमांक इत्यादी आपल्याशी संबंधित माहिती PIN म्हणून वापरू नका.
- 1111, 1234, 0000 इत्यादी सोपे किंवा सहज अंदाज लावता येतील असे PIN वापरू नका.
- कोणत्याही व्यक्तीला फोनवरून ATM क्रमांक, PIN, Password, OTP किंवा खात्याची माहिती सांगू नका.
- ATM कार्डचा Serial Number, Validity Date किंवा CVV क्रमांक कोणालाही सांगू नका.
- EMV Chip असलेले ATM कार्ड वापरा.

- ATM कार्ड हरवले किंवा चोरीला गेल्यास तात्काळ तक्रार बँकेकडे नोंदवा.
- ATM मशीनद्वारे केलेला व्यवहार अयशस्वी झाल्यास आणि निर्धारित वेळेत आपल्या खात्यातून डेबिट झालेली रक्कम पुन्हा जमा झाली नाही, तर संबंधित शाखेशी त्वरित संपर्क साधा.
- कोणतीही तक्रार असल्यास ती कोणताही विलंब न करता बँकेकडे नोंदवा.

फसवणुकीचे मेसेज व फोन कॉल

- रिझर्व्ह बँक किंवा इतर कोणत्याही संस्थेच्या नावाने मोठी रक्कम मिळणार असल्याचा संदेश आल्यास त्यावर विश्वास ठेवू नका.
- रक्कम मिळवण्यासाठी आपल्या खात्याचा क्रमांक किंवा इतर वैयक्तिक माहिती देऊ नका.
- अशा संदेशांकडे दुर्लक्ष करा आणि कोणत्याही अनोळखी व्यक्तीच्या खात्यात पैसे जमा करू नका.
- KYC अद्ययावत करण्यासाठी किंवा इतर कोणतेही कारण सांगून आपला Account Number, ATM PIN, CVV, OTP किंवा इतर गोपनीय माहिती मागितली जाऊ शकते. अशा फसवणुकीपासून सावध रहा.
- बँक किंवा RBI कर्मचारी असल्याचे सांगून कोणीही आपली वैयक्तिक किंवा बँकिंग माहिती मागू शकते. अशा व्यक्तींवर विश्वास ठेवू नका.
- आपल्या बँक खात्यातील व्यवहारांची त्वरित माहिती मिळण्यासाठी आपला मोबाईल क्रमांक बँकेकडे नोंदणी करून घ्या.
- आर्थिक फसवणूक झाल्यास तात्काळ सायबर क्राईम हेल्पलाइन क्रमांक १९३० वर कॉल करा.
- Online Cybercrime Complaint नोंदविण्यासाठी https://cybercrime.gov.in या संकेतस्थळाला भेट द्या.

म्यूल खाते)Mule Account) संदर्भात ग्राहक जागरूकता सूचना

आजच्या डिजिटल युगात बँकिंग व्यवहार अधिक सुलभ आणि जलद झाले आहेत. त्याचबरोबर सायबर गुन्हेगारांकडून बँक खात्यांचा गैरवापर करून आर्थिक फसवणूक करण्याचे प्रकारही वाढत आहेत. अशा प्रकारांमध्ये ग्राहकांच्या बँक खात्यांचा वापर फसवणुकीतून मिळालेली रक्कम स्वीकारण्यासाठी किंवा इतर खात्यांमध्ये हस्तांतरित करण्यासाठी केला जाऊ शकतो. अशा खात्यांना सामान्यतः “म्यूल खाते (Mule Account)” असे संबोधले जाते.

म्यूल खाते म्हणजे काय?

एखाद्या व्यक्तीच्या बँक खात्याचा वापर त्याच्या स्वतःच्या नियमित व्यवहारांव्यतिरिक्त, इतर व्यक्तींकडून आलेली संशयास्पद किंवा फसवणुकीची रक्कम स्वीकारणे, ठेवणे किंवा पुढे दुसऱ्या खात्यात हस्तांतरित करण्यासाठी केला जात असल्यास, त्या खात्याचा म्यूल खाते म्हणून गैरवापर होऊ शकतो.

काही वेळा सायबर गुन्हेगार नोकरी, पार्ट-टाइम काम, कमिशन, ऑनलाइन व्यवसाय किंवा कमी वेळेत जास्त पैसे मिळवून देण्याचे आमिष दाखवून ग्राहकाचे बँक खाते वापरण्यास प्रवृत्त करतात.

ग्राहकांनी घ्यावयाची काळजी

- आपले बँक खाते कोणत्याही व्यक्तीस वापरण्यास देऊ नका.
- आपल्या खात्यात अनोळखी व्यक्तीने पैसे जमा केल्यास, त्या व्यक्तीच्या सांगण्यावरून ते पैसे इतर खात्यात हस्तांतरित करू नका किंवा रोख स्वरूपात काढून देऊ नका.
- "पैसे तुमच्या खात्यात जमा होतील आणि त्यावर तुम्हाला कमिशन मिळेल" अशा प्रकारच्या ऑफरपासून सावध रहा.
- नोकरी, ऑनलाइन काम किंवा पार्ट-टाइम व्यवसायाच्या नावाखाली आपल्या बँक खात्याचा वापर करण्याची मागणी करणाऱ्या व्यक्तींवर सहज विश्वास ठेवू नका.
- आपले ATM/Debit Card, PIN, UPI PIN, Internet Banking Password, Mobile Banking Credentials, OTP किंवा CVV इतर कोणालाही देऊ नका.
- आपल्या खात्यात होणाऱ्या व्यवहारांची नियमित तपासणी करा आणि कोणताही अनोळखी किंवा संशयास्पद व्यवहार आढळल्यास त्वरित बँकेशी संपर्क साधा.
- आपल्या खात्याचा वापर इतर व्यक्तीच्या सांगण्यावरून पैसे स्वीकारण्यासाठी किंवा पुढे पाठवण्यासाठी करू नका.
- अनोळखी व्यक्तीने पाठविलेल्या QR Code, Payment Link किंवा UPI Request वर विचार न करता व्यवहार करू नका.
- सोशल मीडिया, WhatsApp, Telegram किंवा इतर ऑनलाइन माध्यमांवर मिळणाऱ्या जलद कमाईच्या किंवा कमिशनच्या ऑफर्सची पडताळणी केल्याशिवाय स्वीकार करू नका.
- आपल्या बँक खात्याचा गैरवापर झाल्याचे लक्षात आल्यास त्याकडे दुर्लक्ष करू नका. त्वरित आपल्या बँकेशी संपर्क साधा आणि आवश्यक ती कार्यवाही करा.

महत्त्वाचा संदेश

“तुमचे बँक खाते - तुमची जबाबदारी.”

“कमिशनच्या आमिषाला बळी पडू नका आणि आपल्या बँक खात्याचा गैरवापर होऊ देऊ नका.”

सतर्क रहा - सुरक्षित रहा - सायबर फसवणूक टाळा.

महत्त्वाचे

- **⚠ सायबर फसवणूक टाळण्यासाठी सदैव सतर्क व जागरूक रहा.**
- **🔐 OTP, PIN, CVV, Password आणि खात्याची गोपनीय माहिती कोणालाही सांगू नका.**
- **🚨 सायबर फसवणूक झाल्यास तात्काळ १९३० वर कॉल करा.**
- **🌐 Online तक्रारीसाठी: https://cybercrime.gov.in**